

Опис навчальної дисципліни «Історія педагогіки вищої школи»

П. І. Б., науковий ступінь, вчене звання НПП: Петренко Леся Миколаївна, доктор педагогічних наук, доцент

Кафедра: загальної педагогіки та андрагогіки (корпус № 2, ауд. 209)

Факультет: фізико-математичний

Назва освітньої (освітніх) програми (програм), для якої (яких) пропонується НД: освітні програми галузі 01 Освіта/Педагогіка	Мета: висвітлення історичного процесу заснування, становлення і діяльності вищих навчальних закладів від епохи античності до сучасності, розкриття творчих надбань видатних діячів вітчизняної вищої школи; формування компетентностей у сфері педагогіки вищої школи для успішного розв'язання професійних завдань.
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	
Семестр: 2 Статус НД: вибіркова Кількість кредитів/годин: 4/120 Види індивідуальних завдань: <i>(за наявності):</i> не передбачено робочою навчальною програмою	Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни:
Мова викладання: українська	Очікувані результати навчання (РНД): 1) визначити перспективи і шляхи розвитку провідних вітчизняних і зарубіжних університетів; 2) розкрити особливості, суперечності, тенденції й закономірності становлення і розвитку освітньо-виховних систем вищої школи; 3) відтворити основні етапи історичного розвитку зарубіжних і вітчизняних навчально-виховних систем вищої школи; 4) обрати і обґрунтувати власну позицію у використанні досвіду педагогів минулого; 5) аналізувати педагогічну спадщину видатних педагогів минулого в контексті вирішення актуальних завдань сучасної вищої школи; 6) схарактеризувати найважливіші досягнення видатних українських педагогів у розробку теоретичних проблем педагогіки вищої школи і досвід їх практичного вирішення; 7) використати педагогічні надбання минулого у виборі методів навчання, виховання й розвитку особистості студента; 8) актуалізувати педагогічні ідеї минулого з метою вдосконалення сучасного освітнього процесу у вищій школі.
Вид підсумкового контролю: залік	
Теми аудиторних занять та самостійної роботи: Тема 1. Роль вищої освіти в сучасній цивілізації. Тема 2. Виникнення та становлення вищої освіти. Тема 3. Розвиток університетської освіти в епоху Середньовіччя Тема 4 Розвиток вищої освіти в європейських країнах у XVIII-XIX ст. Тема 5 Розвиток вищої освіти у Європі і США у XX столітті. Тема 6. Передумови виникнення перших в Україні закладів вищої освіти Тема 7. Розвиток вищої світи в Україні у XVIII-XIX ст. Тема 8. Виникнення і розвиток університетської освіти в Україні	

Тема 9. Розвиток вищої освіти в Україні в період радянської влади.
 Тема 10. Розвиток вищої освіти в незалежній Україні (1991-2021 рр) Українська вища школа в зарубіжних країнах
 Тема 11. Видатні просвітителі епохи Українського Відродження. Педагогічна діяльність і погляди Г.С. Сковороди
 Тема 12. Організаційно-педагогічна та викладацька діяльність М.О. Максимовича
 Тема 13. Педагогічна діяльність і дидактична концепція М.В. Остроградського
 Тема 14. Педагогічні погляди та викладацька діяльність С.С. Гогоцького
 Тема 15. Освітня діяльність і педагогічні погляди П.Д. Юркевича
 Тема 16. Науково-педагогічна та громадська діяльність В.І. Вернадського
 Тема 17. Виховний ідеал та релігійна традиція у творчості Г.Г. Ващенко
 Тема 18. Педагогічні погляди І.І. Огієнка
 Тема 19. Науково-педагогічна діяльність С.Х. Чавдарова
 Тема 20. Освітня діяльність та науково-педагогічні погляди М.М. Грищенка

Форми і методи навчання:
Форми: лекції, семінарські заняття, самостійна робота студентів (аудиторна, позааудиторна, консультації).
Методи за характером навчально-пізнавальної діяльності студентів: проблемного навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій, групова дискусія); частково-пошуковий (евристичних запитань, творчого пошуку); дослідницький (змістовно-логічний аналіз і синтез, зіставлення й порівняння, гіпотетико-дедуктивний, формулювання умовиводів, структурно-логічне моделювання); особистісно орієнтовані (фасцинація, фасилітація, модерація).
Методичні прийоми як компоненти методів: вербальні (бесіда, розповідь, пояснення, переконування, навіювання, дискусія, розмірковування); ілюстративно-демонстраційні (ілюстрування, демонстрація, презентація), прикладні (практичні завдання, імітаційно-ігрове моделювання); інтерактивні (діалог, мозковий штурм).

Система оцінювання:
 – **методи оцінювання:** усний контроль (усний індивідуальний, усний фронтальний, усний кооперовано-груповий); письмовий контроль (письмовий індивідуальний, письмовий фронтальний, письмовий експрес контроль); тестовий контроль; контроль практичної діяльності (виконання контрольних практичних завдань); метод самоконтролю.
 – **критерії оцінювання:**

Сума балів, накопичених студентом у процесі вивчення навчальної дисципліни	Рівень досягнення студентом запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни
90–100	Найвищий високий рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, що засвідчують його безумовну готовність до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом: 1) має глибокі знання для визначення перспектив і шляхів розвитку провідних вітчизняних і зарубіжних університетів; 2) ґрунтовно розкриває особливості, суперечності, тенденції й закономірності становлення і розвитку освітньо-виховних систем вищої школи; 3) відтворює основні етапи історичного розвитку зарубіжних і вітчизняних навчально-виховних систем вищої школи; 4) має фундаментальні знання для обрання й обґрунтування власної позиції у використанні досвіду педагогів минулого;

	5) демонструє високий рівень аналізу педагогічної спадщини видатних педагогів минулого в контексті вирішення актуальних завдань сучасної вищої школи; 6) глибоко характеризує найважливіші досягнення видатних українських педагогів у розробку теоретичних проблем педагогіки вищої школи і досвід їх практичного вирішення; 7) використовує педагогічні надбання минулого у виборі методів навчання, виховання й розвитку особистості студента; 8) демонструє здатність до актуалізації педагогічних ідей минулого з метою вдосконалення сучасного освітнього процесу у вищій школі.
75–89	Найвищий достатній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом: 1) має систематизовані знання для визначення перспектив і шляхів розвитку провідних вітчизняних і зарубіжних університетів; 2) змістовно розкриває особливості, суперечності, тенденції й закономірності становлення і розвитку освітньо-виховних систем вищої школи; 3) володіє основними етапами історичного розвитку зарубіжних і вітчизняних навчально-виховних систем вищої школи; 4) має здатність для обрання й обґрунтування власної позиції у використанні досвіду педагогів минулого; 5) демонструє високий рівень аналізу педагогічної спадщини видатних педагогів минулого в контексті вирішення актуальних завдань сучасної вищої школи; 6) характеризує найважливіші досягнення видатних українських педагогів у розробку теоретичних проблем педагогіки вищої школи і досвід їх практичного вирішення; 7) має здатність використовувати педагогічні надбання минулого у виборі методів навчання, виховання й розвитку особистості студента; 8) виявляє здатність до актуалізації педагогічних ідей минулого з метою вдосконалення сучасного освітнього процесу у вищій школі.
60–74	Найвни мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати вивчення навчальної дисципліни: 1) засвоєно окремі знання для визначення перспектив і шляхів розвитку провідних вітчизняних і зарубіжних університетів; 2) розкриває особливості, суперечності, тенденції й закономірності становлення і розвитку освітньо-виховних систем вищої школи на репродуктивному рівні; 3) володіє окремими етапами історичного розвитку зарубіжних і вітчизняних навчально-виховних систем вищої школи; 4) володіє частково здатність для обрання й обґрунтування власної позиції у використанні досвіду педагогів минулого; 5) демонструє репродуктивний рівень аналізу педагогічної спадщини видатних педагогів минулого в контексті вирішення актуальних завдань сучасної вищої школи; 6) характеризує частково найважливіші досягнення видатних українських педагогів у розробку теоретичних проблем педагогіки вищої школи і досвід їх практичного вирішення; 7) має частково здатність використовувати педагогічні надбання минулого у виборі методів навчання, виховання й розвитку особистості студента; 8) виявляє мінімальну здатність до актуалізації педагогічних ідей минулого з метою вдосконалення сучасного освітнього

	процесу у вищій школі.
35–59	Ряд запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни відсутні. Рівень наявних результатів навчання не є достатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом: 1) не володіє знаннями для визначення перспектив і шляхів розвитку провідних вітчизняних і зарубіжних університетів; 2) не розкриває особливості, суперечності, тенденції й закономірності становлення і розвитку освітньо-виховних систем вищої школи на репродуктивному рівні; 3) не володіє окремими етапами історичного розвитку зарубіжних і вітчизняних навчально-виховних систем вищої школи; 4) не володіє здатністю для обрання й обґрунтування власної позиції у використанні досвіду педагогів минулого; 5) не демонструє вміння аналізу педагогічної спадщини видатних педагогів минулого в контексті вирішення актуальних завдань сучасної вищої школи; 6) частково характеризує найважливіші досягнення видатних українських педагогів у розробку теоретичних проблем педагогіки вищої школи і досвід їх практичного вирішення; 7) демонструє початкову здатність використовувати педагогічні надбання минулого у виборі методів навчання, виховання й розвитку особистості студента; 8) виявляє недостатню здатність до актуалізації педагогічних ідей минулого з метою вдосконалення сучасного освітнього процесу у вищій школі.
1–34	Результати навчання практично відсутні: 1) не вміє визначати перспективи і шляхи розвитку провідних вітчизняних і зарубіжних університетів; 2) не здатний розкрити особливості, суперечності, тенденції й закономірності становлення і розвитку освітньо-виховних систем вищої школи; 3) не відтворює основні етапи історичного розвитку зарубіжних і вітчизняних навчально-виховних систем вищої школи; 4) не має власної позиції у використанні досвіду педагогів минулого; 5) не вміє аналізувати педагогічну спадщину видатних педагогів минулого в контексті вирішення актуальних завдань сучасної вищої школи; 6) не здатний характеризувати найважливіші досягнення видатних українських педагогів у розробку теоретичних проблем педагогіки вищої школи і досвід їх практичного вирішення; 7) не вміє використовувати педагогічні надбання минулого у виборі методів навчання, виховання й розвитку особистості студента; 8) актуалізувати педагогічні ідеї минулого з метою вдосконалення сучасного освітнього процесу у вищій школі.

Основні інформаційні джерела:

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 384 с.
2. Гніденко М. П., Вишнівський В. В. Сучасна методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Київ : ДУТ, 2019. 127 с.
3. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
4. Зайченко І. В. Історія педагогіки: у 2-х кн.: навч. посіб. Київ : Слово, 2018. Кн.1. Історія зарубіжної педагогіки. 624 с
5. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 472 с.
6. Петренко Л. М. Григорій Ващенко : духовно-моральне виховання та освіта молоді: монографія. Полтава : ПНПУ, 2020. 410 с.

7. Петренко Л. М. Багатофакторність духовно-моральної спадщини Г. Вашенка і відображення її у концепціях, парадигмах і технологіях. *Педагогічні науки* : збірник наукових праць. Херсон, 2019. Вип. LXXXVII. С. 33–39.

8. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ : Академвидав, 2018. 456 с.

Електронні ресурси:

1) Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

2) Педагогіка: бібліотека українських підручників. URL: <http://pidruchniki.com/pedagogika/>.

3) Педагогічна преса. URL: <http://pedpresa.com.ua>.

4) Підручники з педагогіки (Он-лайн бібліотека освітньої та наукової літератури). URL: <http://eduknigi.com/ped.php>.

5) Портал сучасних педагогічних ресурсів. URL: <http://www.intellect-invest.org.ua/>.

6) Українська педагогіка. URL: <http://ukped.com/>.

Забезпечення: навчально-методичне забезпечення дисципліни, підручники, навчально-методичні посібники, мультимедійне обладнання